

Innspill til revisjon av gjeldsordningsloven

Øst politidistrikt har gjennomgått ønskede innspill til revisjon av gjeldsordningsloven ihht departementets skriv av 16.09.19, og har følgende tilbakemelding.

Når det gjelder prosessregler for å få fastsatt en gjeldsordning har vi følgende innspill: Vi foreslår at namsmannen beslutter åpning eller avslag av alle søknader om gjeldsforhandlinger, også søknader der skyldner tidligere har hatt gjeldsordning. Dette betyr at det ikke sendes saker vedr. åpning til tingretten. Rettsikkerheten ivaretas ved at beslutningen kan påklages til tingretten. Klagefristen ved åpning utvides til 3 uker. Namsmannen utarbeider en gjeldsordningsavtale (begrepene frivillig og tvungen gjeldsordning tas bort) sender denne til kreditorene, med 3 ukers frist for å uttale seg. Dersom det kommer innsigelser vurderer namsmannen om disse skal hensyntas eller om gjeldsordningsavtalen skal stadfestes. Dersom innsigelsene skal tas til følge, må namsmannen vurdere om avtalen skal endres eller om saken skal heves. Rettsikkerheten er også her ivaretatt ved at partene kan påklage stadfestelsen/hevingen. Om en slik gjeldsordningsavtale skal besluttes ved stadfestelse, vedtagelse eller beslutning har vi ikke tatt stilling til. Dette bygger på Kronofogdens prosessregler.

Ved denne lovendringen gjøres behandlingen av en søknad om gjeldsordning raskere for skyldneren samtidig som rettsikkerheten er ivaretatt.

Det er ønskelig med en ny avslagshjemmel under gol § 1-4.

Det foreslås et nytt ledd (4.ledd) som tar høyde for de tilfellene der skyldner åpenbart ikke vil få kontroll over sin økonomi etter endt gjeldsordning og de tilfellene der namsmannen ser at en skyldner åpenbart ikke vil klare å gjennomføre en gjeldsordning.

Behandling av endrings saker

Når det gjelder uteglemte krav ønsker vi at namsmannen gis adgang til å beslutte at disse kan tas med i gjeldsordningsavtalen uten at det iverksettes en endrings sak. Dette bør kanskje begrenses for krav oppad til 1 G. Det bør også være en hjemmel om at en slik beslutning ikke kan skje dersom skyldneren forsettlig eller på grovt uaktsom måte har unnlatt å opplyse om fordringen. Ordinære klageregler gjelder.

Det bør også ses på muligheten for en preklusiv frist for å melde krav for profesjonelle aktører. Spesielt gjelder dette inkassobyråer som ikke melder alle krav de har til behandling.

Skyldner gis adgang til å begjære endring både ved forbedringer og forverring av økonomisk situasjon, dvs. klart skille som følger av gol §§ 6-1 og 6-2 opphører.

Opplysningsplikten består dersom skyldner mottar større beløp (arv, gevinst eller liknende av betydelig omfang). Eventuell begjæring om omgjøring rettes til namsmannen. Frist til å begjære omgjøring som følge av opplysningene reduseres fra 2 måneder til 1 måned.

Når en kreditor begjærer opphevelse for et mislighold, settes frist for begjæring til året etter at misligholdet har inntruffet, dvs. for mislighold inntruffet i 2018 så er siste frist 31.12.19. Dette hindrer at en kreditor kan avvente helt til slutten av gjeldsordningsperioden før de begjærer opphevelse. Denne endringen pålegger kreditor å følge opp gjeldsordningen underveis.

Den absolutt siste frist for å begjære opphevelse videreføres, dvs. at den må fremsettes innen ett år etter gjeldsordningsperiodens utløp. Sistnevnte begjæring kan kun gjelde forhold inntruffet siste år i gjeldsordningsperioden.

Vi ønsker at det utarbeides rundskriv/forskrifter på hva som skal anses som vesentlige forverring/forbedringer. Dette vil redusere mengden skjønnsmessige vurderinger, og sikre en større grad av likebehandling.

Alle typer begjæringer om endring og omgjøring sendes til namsmannen. Namsmannen oversender om nødvendig begjæring til tingretten.

Opphevelser og tilsidesettelser behandles fortsatt av tingretten.

Der er også et ønske til endringer i gol § 4-8. Underpunktene e) fjernes og erstattes med dekningsformene "Tidlig dividende" og/eller "Utbetales ikke".

Utgiftsfordeling når den som oppnår gjeldsordning lever i samliv

Gol §4-3 bør ha et tillegg etter annet punktum som sier noe om muligheten for å skjevdele utgifter. Eksempel dersom ektefelles/samboers inntekt overstiger det dobbelte av skyldners inntekt, kan det vurderes skjevdeling av utgifter.

Uansvarlig kredittvurdering

Forholdet til uansvarlig kredittvurdering og utlånsvirksomhet må være avklart før det søkes om gjeldsordning. Det ligger ikke til namsmannens kompetanse å vurdere om kredittinstitusjoner bedriver uansvarlig utlånsvirksomhet.

Generelle betraktninger

- Vi mener at det bør vurderes å fjerne kravet til "eget forsøk". I dag er det veldig varierende hvilken hjelp skyldnere kan få hos NAV og vi ser at skyldnernes ressursituasjon i stor grad er varierende. Bestemmelsen kan derfor slå veldig urettferdig ut.
 - Loven må gjøres teknologinøytral slik at vi kan godta elektronisk signatur. På sikt kan kreditorene melde krav selv, f.eks via Altinn og rett inn i våre systemer. Det er derfor svært viktig at vi har økt digitalisering i tankene når vi nå skal endre loven.
 - Preklusiv kravsanmeldelse. Mulig det må skilles på profesjonelle og private aktører.
 - Det bør vurderes en minstesum for hvilke krav som skal omfattes av gjeldsordning. Skal det være anledning til å ta med ubetalte regninger på små beløp som f.eks kr. 50,-
 - Ved behandling av klager som fremsettes i gjeldsforhandlingsperioden bør det vurderes om gjeldsforhandlingsperioden skal forlenges tilsvarende behandlingstid for klagen (oppsettende virkning).
 - Bør det vurderes som i Sverige å gi skyldner 2 betalingsfrie måneder i året, evt. at skyldner får beholde feriepenger og halv skatt. Dette vil gi skyldnere en mulighet til å ta igjen et mindre mislighold som har oppstått i gjeldsordningsperioden.
- Avslutningsvis ser vi positivt på at språket og regelverket blir klarere og mer forståelig.

Mona Sikkerbøl
Fung.namsfogd

Christer Solheim
Fagleder